

Behoort bij brief no. 1444.389

Ex.no. 2

Dit rapport bestaat uit 3 blz.

STAKINGSACTIES IN ROTTERDAMSE HAVENS

Met betrekking tot de recentelijk uitgebroken stakingen in Rotterdam kan, in aanvulling op hetgeen daaromtrent meer algemeen bekend is, het volgende worden opgemerkt.

1. Er zijn aanwijzingen dat in het initiatief tot de op 22 augustus uitgebroken wilde staking van de sleepbootbemanningen bij SMIT INTERNATIONALE een rol is gespeeld door restanten van marxistisch-leninistische (maoïstische) groeperingen, die zich ook tijdens de havenstaking in 1970 hebben gemanifesteerd. Vaststaat anderzijds dat vanaf het begin op deze actie is ingespeeld door de CPN, die al geruime tijd bezig is acties voor te bereiden in de chemische en vleeswarenindustrie, bij de Hoogovens en vooral ook in de havens. Deze partij doet dit in het kader van haar campagne tegen Bestek '81, die op 29 september a.s. voorlopig moet culmineren in een "Groot Sociaal Forum" te Den Haag, waarop een "progressief alternatief van onderop" zal worden gepresenteerd tegenover het matigingsbeleid van de regering. Aan de vooravond van de wilde staking schreef het CPN-dagblad "De Waarheid" dat "een massale beweging voor goede CAO's, ook in de havens, betekent dat de bijl wordt gezet aan de wortels van Bestek '81", een "regeringsprogramma dat dient om de ondernemersbelangen veilig te stellen".
2. Meteen na het uitbreken van de staking werd de CPN-bestuurder en -landelijk bedrijfswerk-secretaris S. GEUGJES in Rotterdam gedetacheerd om de partij-activiteit aldaar te coördineren. Als een der belangrijkste stakingsleiders ontpopte zich spoedig de sleepbootmachinist en CPN-bestuurder C.A. van der ZANDEN, die tevens secretaris is van het Actiecomité Rotterdamse Havenarbeiders (ARH). Dit geheel door de CPN gedomineerde "brede comité van georganiseerden en ongeorganiseerden" werd reeds vorig jaar opgericht om eventuele acties te gaan leiden. Het bestuur van het ARH bestaat uit de CPN-ers Ph. SCHULTS (voorzitter), C.A. van der ZANDEN (secretaris) en J. VERWEIJMEREN (penningmeester), die in dezelfde samenstelling het bestuur vormen van de bedrijfsgroep Haven van het CPN-district Rotterdam. De heer Van der ZANDEN werd in 1977 als vakbonds lid

geroyeerd, toen hij ook al buiten de vakbeweging om tot acties in de Rotterdamse havens aanzette. Hij heeft echter op zijn collega's bij SMIT INTERNATIONALE nog steeds grote invloed, zoals afgelopen voorjaar nog bleek toen hij via een vrije lijst met overgrote meerderheid in de ondernemingsraad werd gekozen.

3. Het ARH heeft in de stakingsactie bij de sleepdiensten kennelijk een geschikte aanloop gezien naar een algemene staking van de havenarbeiders, die in tegenstelling tot hun sleepbootcollega's nog steeds geen nieuwe CAO hebben. Dit laatste is niet in de laatste plaats te wijten aan het ageren van het ARH, dat de CAO-onderhandelaars van de vervoersbonden steeds voor de voeten heeft gelopen met eigen eisen (o.a. f.30,-- netto per week erbij, 60-jarige pensionering, invoering van een vijfploegendienst), die door tal van ledenvergaderingen werden overgenomen. Mede als gevolg daarvan werd het bij de onderhandelingen bereikte principe-accord begin juni bij referendum door een kleine meerderheid der vakbondsleden afgestemd en liep de spanning in de haven de afgelopen maanden hoog op.

Het ARH heeft van deze grimmige stemming gebruik gemaakt door in de gehele haven op te roepen tot solidariteit met de stakers bij de sleepdiensten. De solidariteitsacties kwamen pas goed op gang na de uitspraak in het kort geding, dat SMIT INTERNATIONALE had aangespannen tegen 16 stakende werknemers, die overigens juridisch werden bijgestaan door de CPN-advocaat mr. B.E.J.M. TOMLOV en mr. S.J. BRUNIA, die lid is van het Centraal Comité van de SP. Meteen na het bekend worden van de uitspraak van de Rotterdamse rechtbankpresident trokken leden van het ARH met megafoons en geluidswagens de haven in om tot solidariteit aan te zetten. Het directe gevolg hiervan was dat in vele havenbedrijven het werk werd neergelegd, zodat de haven grotendeels lam kwam te liggen.

4. Hoewel het ARH een belangrijke organiserende rol speelt, zou het onjuist zijn de stakingsacties geheel op rekening van dit comité te schrijven gelet reeds op de algehele ontevredenheid in de haven. Bovendien wordt steeds nadrukkelijker op de situatie ingespeeld door enkele extreem linkse, vooral marxistisch-leninistische groe-

peringen, zoals de GML (Groep Marxisten-Leninisten), de KEN-ml (Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland-marxistisch leninistisch) en de al eerder genoemde SP. Vanuit deze sfeer is de aanzet gegeven tot een concurrerend actiecomité, dat inmiddels in een machtsstrijd met het ARH verwickeld is.

Het gevaar bestaat dat de acties zich nog verder zullen uitbreiden naar bijvoorbeeld de petro-chemische industrie en ook naar de Amsterdamse haven, waar enkele maanden geleden een aan het ARH verwant Komitee van Amsterdamse Havenarbeiders is opgericht.

29 augustus 1979